

FORMY KRZYWDZENIA MAŁOLETNICH

Przykładowe formy krzywdzenia małych dzieci oraz symptomy pozwalające na jego rozpoznanie.

Krzywdzenie dziecka to każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja Światowej Organizacji Zdrowia, WHO).

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

1. Przemoc fizyczna.

Przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub ze strony osoby, której dziecko ufa bądź która ma nad nim władzę. Nieprzypadkowe zranienie polegające na przykład na: popychaniu, szarpaniu, policzkowaniu, szczypaniu, kopaniu, duszeniu, biciu otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewaniu wrzątkiem lub substancjami żrącym, użyciu broni, ostrych narzędzi. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

1) zauważalne symptomy przemocy fizycznej:

- a) ślady palców i przedmiotów na ciele dziecka,
- b) okrągłe punktowe poparzenia,
- c) opuchlizna, złamania, zwichnięcia,
- d) siniaki w nietypowych miejscach ciała dziecka, np. okularowe w okolicy oczu;

2) pośrednio obserwowane zachowanie dziecka:

- a) lęk przed rozebraniem się,
- b) lęk przed dotykaniem drugiej osoby,
- c) strój nieadekwatny do pory roku i pogody (długie rękawy, kiedy jest ciepło),
- d) nadmierna apatia lub agresja,
- e) noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca;

3) zalecane zachowanie - wzmożony nacisk na obserwację symptomów i zachowania dziecka, jeśli małe dziecko nie mówi.

2. Przemoc psychiczna.

Chroniczna, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem, a osobą dorosłą obejmująca zarówno działania jak i zaniechania.

1) formy przemocy psychicznej:

- a) niedostępność emocjonalna,
- b) zaniedbywanie emocjonalne,

- c) relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
- d) nieodpowiedzialne rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,
- e) niedostrzeganie lub nieuznanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy osobą

dorosłą a dzieckiem;

2) objawy przemocy psychicznej:

- a) zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego),
- b) psychosomatyczne (bóle jelitowo– żołądkowe, bóle i zawroty głowy),
- c) moczenie i zanieczyszczanie się,
- d) bóle mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu,
- e) brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie,
- f) depresja, fobie, lęki,
- g) zachowanie destrukcyjne,
- h) kłopoty z kontrolą emocji,
- i) poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych,
- j) problemy szkolne, zachowania agresywne w stosunku do innych osób.

3. Wykorzystanie seksualne.

Włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi, społecznymi. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy.

4. Zaniedbywanie.

Chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

1) objawy zaniedbywania:

- a) częsta absencja w szkole lub przedszkolu,
- b) wagarowanie,
- c) brak przyborów szkolnych,
- d) ubiór nieadekwatny do pory roku,
- e) niedożywienie,
- f) zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna skóra, rażąco małych rozmiarów odzież,

przewlekłe nieleczone choroby, niezazywanie niezbędnych leków, niewykonywanie koniecznych badań,

zaburzony rozwój fizyczny),

g) pozostawanie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych (zwłaszcza młodsze dzieci),

h) niedbanie o higienę snu i odpoczynku,

i) apatia, bierność.